

Republica Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

**ACORD Nr. 276
din 06-11-1992**

**ACORD ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI GUVERNUL REPUBLICII
POPULARE CHINEZE CU PRIVIRE LA STIMULAREA ȘI PROTEJAREA RECIPROCĂ A
INVESTIȚIILOR DE CAPITAL***

Publicat : 30-12-1999 în Tratatul Internațional Nr. 18 art. 276

---

* *Semnat la Beijing, la 6 noiembrie 1992.*

În vigoare din 1 martie 1995.

*Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Populare Chineze, denumite în continuare
“Părți Contractante”,*

*dorind să stimuleze, să protejeze și să creeze condiții favorabile pentru investițiile investitorilor
unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante,*

*bazându-se pe principiile respectului reciproc față de suveranitatea lor, al egalității și beneficiului
reciproc și în scopul dezvoltării colaborării economice dintre ambele state,*

au convenit următoarele:

Articolul 1

În scopul prezentului Acord:

1) Termenul investiție desemnează orice fel de bunuri contribuie de investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, primitoare de investiții, în conformitate cu legile și reglementările acesteia, și include în special:

- a) proprietate mobilă și imobilă, precum și alte drepturi de proprietate;
- b) acțiuni ale companiilor și alte forme de participare în aceste companii;
- c) drepturi de creanță referitoare la mijloace bănești și alte obligațiuni cu valoare economică;
- d) dreptul de autor, proprietate industrială, know-how și tehnologii;
- e) concesiile oferite în conformitate cu legislația, inclusiv cele legate de explorarea și exploatarea resurselor naturale.

2) Termenul investitor desemnează:

În ce privește Republica Moldova:

a) orice persoană fizică care are cetățenia Republicii Moldova;

b) orice persoană juridică constituită în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova și avînd sediul permanent pe teritoriul Republicii Moldova;

În ce privește Republica Populară Chineză:

a) orice persoană fizică ce are cetățenia Republicii Populare Chineze;

b) orice subiect economic constituit conform legislației Republicii Populare Chineze și avînd sediul permanent pe teritoriul Republicii Populare Chineze.

Cu condiția, ca investitorii fiecărei Părți Contractante să fie dotați, în conformitate cu legislația sa, cu dreptul de a efectua investiții de capital pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

3) Termenul venituri înseamnă sumele obținute în rezultatul investirii, așa ca: beneficii, dividende, dobînzii, redevențe și alte încasări legale.

4) Termenul teritoriu înseamnă:

- teritoriul Republicii Moldova și teritoriul Republicii Populare Chineze, respectiv,

- zonele maritime, cotigue litoralului Părții Contractante respective, asupra căreia aceasta își exercită drepturile suverane sau jurisdicția, în conformitate cu dreptul internațional.

Articolul 2

1) Fiecare dintre Părțile Contractante va promova pe teritoriul său investițiile realizate de investitorii celeilalte Părți Contractante și va admite aceste investiții, în conformitate cu legile și reglementările sale.

2) Fiecare Parte Contractantă va facilita obținerea de vize și permisiuni de lucru de către cetățenii celeilalte Părți Contractante, în legătură cu activitatea lor privind investițiile efectuate pe teritoriul său.

Articolul 3

1) Fiecare Parte Contractantă se obligă să acorde investițiilor celeilalte Părți Contractante, efectuate pe teritoriul său, și activităților legate cu asemenea investiții, un tratament și o protejare egală și echitabilă.

2) Tratamentul menționat la paragraful 1) al prezentului articol va fi nu mai puțin favorabil decît cel care se va acorda investițiilor investitorilor, cît și activităților legate de asemenea investiții, a oricărui stat terț.

3) Prevederile paragrafelor 1) și 2) ale prezentului articol nu se extind asupra privilegiilor și facilităților pe care una din Părțile Contractante le acordă investitorilor și investițiilor acestora, ai oricărui stat terț, în legătură cu:

a) participarea ei la o uniune economică sau vamală sau o zonă de liber schimb;

b) acordul asupra evitării dublei impuneri;

c) înțelegerile referitoare la comerțul de frontieră.

Articolul 4

1) Investițiile investitorilor unei Părți Contractante, efectuate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, nu vor putea fi supuse exproprierii, naționalizării sau altor măsuri cu efect similar (la care se face referire în continuare ca expropriere), cu excepția cazurilor cînd asemenea măsuri sunt efectuate:

- a) în interes public;
- b) cu respectarea procedurii corespunzătoare;
- c) nu sunt discriminatorii;
- d) sunt urmate de despăgubiri corespunzătoare.

2) Compensarea prevăzută la paragraful 1) d) al prezentului articol se va calcula pe baza valorii reale a investițiilor, nemijlocit la ziua adoptării deciziei privind exproprierea sau comunicării ei publice.

Compensarea să se efectueze fără întârziere nejustificată, să fie convertibilă și liber transferabilă de pe teritoriul unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

3) Dacă investițiile investitorilor unei Părți Contractante vor suferi pierderi pe teritoriul celeilalte Părți Contractante în urma războiului, dezordinilor publice, situației excepționale și altor circumstanțe similare, atunci Partea Contractantă pe teritoriul căreia au fost efectuate investițiile de capital, în cazul când va lua măsuri pentru repararea pierderilor și altor măsuri corespunzătoare, va acorda acestor investitori un regim nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl va acorda investitorilor oricărui stat terț.

Articolul 5

1) Fiecare Parte Contractantă, în conformitate cu legislația sa în vigoare, garantează investitorilor celeilalte Părți Contractante transferul sumelor legate de investițiile de capital, inclusiv:

- a) profit, dividende, dobânzi și alte venituri legale;
- b) celor provenite din lichidarea totală sau parțială a investiției;
- c) plăților efectuate în conformitate cu acordurile de credit în legătură cu investițiile de capital;
- d) redevențelor, în conformitate cu paragraful 1) d) al art. 1;
- e) plăților pentru management, asistență și servicii tehnice;
- f) salariului și alte remunerații, primite de către cetățenii celeilalte Părți Contractante, pentru

lucrul și serviciile îndeplinite în legătură cu investițiile efectuate pe teritoriul primei Părți Contractante.

2) Transferul menționat se va efectua în conformitate cu cursul de schimb oficial existent al Părții Contractante, primitoare de investiții.

Articolul 6

Dacă una dintre Părțile Contractante sau o agenție desemnată de aceasta efectuează o plată către unul dintre investitorii săi, în cadrul unei garanții pe care a acordat-o investiției investitorului efectuată pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, aceasta din urmă va recunoaște subrogarea Părții Contractante sau a agenției sale asupra tuturor drepturilor și pretențiilor.

Drepturile și pretențiile subrogate nu trebuie să fie mai mari decât cele originale ale sus-menționatului investitor.

Articolul 7

1) Diferențele între Părțile Contractante asupra interpretării sau aplicării acestui Acord vor fi soluționate, pe cât posibil, pe cale diplomatică.

2) În cazul în care un atare diferend nu va fi soluționat în termen de 6 luni de la data cererii pentru începerea negocierilor, acesta va fi supus, la cererea oricărei dintre Părțile Contractante, unui tribunal arbitral "ad hoc".

3) Tribunalul arbitral se va compune din trei arbitri, care vor fi desemnați în felul următor: în

termen de 2 luni de la data primirii de către una dintre Părțile Contractante a înștiințării din partea celeilalte Părți Contractante privind transmiterea diferendului în tribunalul arbitral fiecare dintre Părțile Contractante va desemna câte un arbitru.

Aceștia, în termen de 2 luni de la data desemnării celui de-al doilea arbitru, îl vor desemna pe al treilea, cetățean al unui stat terț, care va avea relații diplomatice cu ambele Părți Contractante, care, prin comunul acord al acestora, va fi numit președinte al tribunalului arbitral.

4) Dacă tribunalul arbitral nu va fi constituit în termen de 4 luni de la data primirii înștiințării de transmitere a diferendului în tribunalul arbitral, oricare dintre Părțile Contractante va putea, în lipsa unei alte înțelegeri, să solicite președintelui Curții Internaționale de Justiție să facă desemnările respective.

Dacă președintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau este împiedicat din alte cauze să exercite funcția menționată, efectuarea desemnărilor necesare poate fi propusă următorului membru al Curții Internaționale de Justiție conform gradului de prioritate, care nu va fi cetățean al nici uneia dintre Părțile Contractante.

5) Tribunalul arbitral își va stabili regulile de procedură. Deciziile arbitrajului vor fi luate pe baza prevederilor prezentului Acord, precum și a principiilor și normelor general recunoscute ale dreptului internațional.

6) Tribunalul arbitral va decide prin majoritatea de voturi. Hotărârile vor fi definitive și vor avea forță obligatorie pentru ambele Părți Contractante. La cererea uneia dintre Părțile Contractante, arbitrajul va motiva decizia luată.

7) Fiecare dintre Părțile Contractante va suporta cheltuielile legate de activitatea arbitrului pe care l-a desemnat, precum și pe cele privind reprezentarea sa în procedura arbitrală. Cheltuielile legate de activitatea Președintelui tribunalului arbitral, precum și alte cheltuieli similare, vor fi suportate de către Părți în mod egal.

Articolul 8

1) Orice diferend între investitorul unei Părți Contractante și cealaltă Parte Contractantă, în legătură cu investițiile de pe teritoriul acesteia, vor fi soluționate, pe cât posibil, pe cale amiabilă, prin negocieri între Părți.

2) Dacă diferendul nu poate fi soluționat prin negocieri, în termen de 6 luni, oricare dintre Părțile diferendului va avea dreptul să înainteze diferendul la tribunalul competent al Părții Contractante primitoare de investiții.

3) Dacă diferendul asupra volumului compensației pentru expropriere nu va fi reglementat în termen de 6 luni, în conformitate cu procedura menționată la paragraful 1) al acestui articol, atunci el va putea fi înaintat, la cererea oricăreia dintre Părți, unui tribunal arbitral "ad hoc". Prevederile acestui paragraf nu se vor aplica dacă investitorul în cauză a recurs la procedura menționată la paragraful 2) al acestui articol.

4) Un atare tribunal arbitral va fi constituit în felul următor: fiecare Parte la diferend va numi câte un arbitru, aceștia vor numi președintele tribunalului arbitral care trebuie să fie cetățean al unui stat terț, ce are relații diplomatice cu ambele Părți Contractante. Primii doi arbitri vor fi desemnați într-un termen de două luni, iar președintele va fi desemnat într-un termen de 4 luni de la data primirii în scris a înștiințării de trimitere a diferendului în arbitraj.

Dacă tribunalul arbitral nu va fi constituit în termenii indicați, oricare dintre Părțile la diferend

va putea solicita Secretarul General al Centrului Internațional pentru reglementarea diferendelor internaționale privind investițiile, să facă numirile necesare.

5) Tribunalul arbitral va determina regulile sale de procedură. Cu toate acestea, tribunalul va putea, pe parcursul determinării procedurii, să se conducă de Regulamentul de arbitraj al Centrului Internațional de reglementare a diferendelor privind investițiile.

6) Tribunalul arbitral va decide cu majoritatea de voturi. Această decizie va fi finală și obligatorie pentru ambele Părți.

Ambele Părți Contractante se obligă să execute decizia tribunalului arbitral, în conformitate cu legislația lor internă.

7) Tribunalul arbitral va decide în conformitate cu prevederile acestui Acord, legislația Părții Contractante pe teritoriul căreia s-a efectuat investirea, inclusiv normele ei conflictuale, precum și cu principiile general recunoscute ale dreptului internațional.

8) Fiecare parte va suporta cheltuielile legate de activitatea arbitrală desemnat de ea, precum și pe cele privind reprezentarea sa în procedura arbitrală. Cheltuielile legate de activitatea Președintelui tribunalului arbitral și alte cheltuieli similare vor fi suportate de Părți în mod egal.

Articolul 9

În cazul în care una dintre Părțile Contractante, în conformitate cu legislația sa în vigoare sau a unui acord internațional participante ale căruia sunt ambele Părți Contractante, acordă investițiilor investitorilor celeilalte Părți Contractante sau activității legate de acestea un regim mai favorabil decât cel acordat de prezentul Acord, se va aplica regimul mai favorabil.

Articolul 10

Acest Acord se va aplica investițiilor care au fost realizate, de către oricare dintre investitorii Părților Contractante, înainte sau după intrarea în vigoare a acestui Acord, dacă ele au fost efectuate în corespundere cu legile și reglementările Părții Contractante primitoare de investiții.

Articolul 11

1) Reprezentanții ambelor Părți Contractante se vor întruni după necesitate cu scopul:

- a) examinării chestiunilor privind executarea prezentului Acord;
- b) schimbul de informații cu caracter juridic privind investițiile și posibilitățile de realizare a lor;
- c) soluționarea diferendelor apărute în legătură cu investițiile de capital;
- d) elaborarea de propuneri privind promovarea investițiilor;
- e) discutarea altor chestiuni privind investițiile de capital.

2) Dacă una din Părțile Contractante va propune consultări în oricare din chestiunile prevăzute la paragraful 1) al prezentului articol, cealaltă Parte Contractantă va lua măsurile necesare desfășurării lor, și ele se vor desfășura, consecutiv, la Chișinău și Beijing.

Articolul 12

1) Acordul în cauză va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare datei când ambele Părți Contractante își vor notifica reciproc, în scris, îndeplinirea procedurilor interne legale corespunzătoare, și va fi valabil pe o perioadă de cinci ani.

2) Prezentul Acord va rămîne în vigoare, dacă nici una din Părțile Contractante nu va notifica în scris cealaltă Parte Contractantă asupra încetării acțiunii Acordului în cauză, nu mai tîrziu de un an pînă la expirarea termenului indicat la paragraful 1) al prezentului articol.

3) După expirarea inițialului termen de cinci ani, fiecare dintre Părțile Contractante va putea în orice moment, în prealabil notificînd cealaltă Parte Contractantă, să înceteze acțiunea Acordului în cauză. Această notificare va intra în vigoare după 12 luni de la data cînd a fost primită de către cealaltă Parte Contractantă.

4) Referitor la investițiile efectuate înainte de încetarea prezentului Acord, prevederile articolelor 1)-11) vor continua să fie efectuate pentru o perioadă de încă zece ani, calculați de la data încetării acțiunii Acordului în cauză.

În scopul confirmării celor menționate mai sus, reprezentanții legitim împuterniciți de către guvernele lor au semnat prezentul Acord.

Încheiat la Beijing, la 6 noiembrie 1992, în două exemplare originale, fiecare în limbile română și chineză, ambele texte fiind egal autentice.